

Asia: VN/13193/2025

Lausuntopyyntö: luonnos valtioneuvoston asetukseksi vesihuollosta

Lausunnonantajan lausunto

1 § Soveltamisala

kannatetaan

2 § Kunnan vesihuoltosuunnitelman sisältö

kannatetaan

3 § Omaisuudenhallintasuunnitelman sisältö ja ajan tasalla pitäminen

1. kuntotutkimussuunnitelman osalta mennään nähdäksemme liian yksityiskohtaiseen sisältöön, mutta jätetään samalla kuitenkin liikaa tulkinnanvaraa.

3. Esitetty 20 vuoden aikajänne pitkänkin aikavälin investointisuunnitelmalle tuntuu kohtuuttoman pitkälle ja ennustettavuudeltaan heikolle. Peruskorjaukselle riittävä ajanjakso olisi 10 vuotta. Uudisinvestoinnit riippuvat kysynnästä ja kaavoituksen etenemistä sekä kunnan vesihuoltosuunnitelmasta, mitkä vaikuttavat myös tulevaisuuden ennusteisiin ja suunnitteluun.

4. Esitetty 20 vuoden ajanjakso on myös tässä kohdassa tarpeettoman pitkä eikä näin pitkälle ajalle tehtävä suunnitelma tunnu luotettavalta kaikkien siihen liittyvien seikkojen (esim. hinnannousut) vaikean ennustettavuuden vuoksi. Taloussuunnitelman vaatimukset vaikuttavat niin ikään kohtuuttoman yksityiskohtaisilta ja siltä, että ne vaativat liikaa erityistietämystä.

5. Esitetty omaisuudenhallinnan ja talouden tilasta laadittava riskinarvio on sinällään hyvä ja tarpeellinen laatia, mutta asetusluonnoksesta ei käy ilmi, mitä seuraa, jos riskinarvion tuloksena voidaan katsoa, ettei laitoksella on riittäviä toiminnan edellytyksiä.

Lisäksi herää kysymys, kuka omaisuudenhallintasuunnitelmaa valvoo?

4 § Varautumissuunnitelman sisältö

- 4) Miten henkilökunnan luotettavuus pitäisi varmistaa ja mitä tällä tarkoitetaan?
- 5) Toimintakortit sisältävät pääosin vaaditut toimenpiteet. Liian seikkaperäinen määrittely
- 6) Kohta vaatii tarkennusta, tarkoitetaanko viestintäsuunnitelmaa vain häiriötilanteisiin vai normaalioloihin vai molempiin.
- 9) Miten vesilaitos voi määritellä, miten varautumissuunnitelmaa hyödynnetään kunnan terveydensuojelulain mukaisen häiriötilannesuunnitelman laadinnassa ja muussa valmiussuunnittelussa?

5 § Vesihuoltolaitoksen toiminta palveluiden turvaamiseksi

Kyseessä on sopimusvapaus. Valvooko joku sopimuksia ja niiden sisältöä.

6 § Vesihuollon poikkeamasta ilmoittaminen

Asetusluonnoksesta ei ilmene, minne poikkeamasta ilmoitetaan. Lisäksi kriteerit ovat epäselvät myös esimerkiksi sen osalta tarkoitetaanko yli 50 %:lla vesihuoltolaitoksen asiakkaista koko laitoksen asiakasmäärää vai mahdollisesti vedenjakelualueetta, jota poikkeama koskee.

7 § Asiakkaalle toimitettavat tiedot

Tämä jo nykyisissä säännöksissä huomioitu. Olisi kaiken kaikkiaan tarkoituksenmukaisempaa, että kohdassa luetellut asiat olisivat pyynnöstä asiakkaan saatavilla, sillä pienemmillä laitoksilla ei välttämättä ole realistisia mahdollisuuksia ylläpitää palvelua, josta tiedot olisivat saatavilla ja tietojen koostaminen ja lähettäminen manuaalisesti syö valtavasti resursseja.

8 § Tietojen välittäminen talousveden loppukäyttäjälle

kannatetaan

9 § Vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa kuvattavat tunnusluvut

Toimintakertomuksessa kuvattaviin tunnuslukuihin olisi tarpeen lisätä laskuttamattoman veden määrän lisäksi myös laskuttamattoman veden osuus, mikä olisi pelkkää määrää informatiivisempaa.

Lisäksi olisi aiheellista lisätä tunnuslukuihin myös oman veden tuotannon määrä sekä ostetun veden määrä ja muille toimitetun jäteveden määrä.

10 § Vesihuollon tietojärjestelmään toimitettavat tiedot

Eri tietojärjestelmät olisi aiheellista ja tarkoituksenmukaista yhtenäistää siten, että tilinpäätöstiedot siirtyisivät yhdestä järjestelmästä myös muihin, kuten vesihuollon tietojärjestelmään ja useilta vienneiltä välttyttäisiin.

Liitteet 1, 2 ja 3

-

Muu palaute asetusluonnokseen

Kokonaisuutena asetusluonnos sisältää paljon vesihuollon toimintavarmuuden kannalta tarpeellisia asioita, mutta on nähdäksemme liian seikkaperäinen. Sisältövaatimukset ovat liian yksityiskohtaisia eikä niissä ole huomioitu kylliksi erikokoisten vesilaitosten edellytyksiä toteuttaa niitä. Sen sijaan, että asetuksessa mentäisiin näin yksityiskohtaiselle tasolle kuin luonnoksessa on tehty, olisi parempi asetuksen voimaantulon myötä laatia soveltamisohjeet, joissa annetaan tarkemmat tiedot, mallit ja neuvot miten asiat tulisi tehdä.

Nykyisellään asetus vaikuttaa siltä, että konsulteille ollaan järjestämässä töitä erilaisten suunnitelmien laadinnassa. Kaikilla laitoksilla ei ole resursseja ja osaamista esitettyjen suunnitelmien laadintaan.

Laitinen Tuomo
Karttulan vesiosuuskunta